

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Розглянуто на засіданні

циклової комісії
«Літератури, мови та фізичного
виховання»
протокол № 6 від 22 лютого 2021р.

Голова циклової комісії
 В.В. Стадніченко

Затверджено:

В.о. директора
Київського коледжу

транспортної інфраструктури

 2021р.
Є.П. Зуб

ПРОГРАМА

підготовки до співбесіди з української мови на основі повної загальної середньої освіти на здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра для усіх спеціальностей.

Пояснювальна записка

Глибоке знання української мови як державної мови, відповідний рівень культури усного й писемного мовлення є необхідною, обов'язковою ознакою й показником високого інтелекту освіченої людини, громадянина України.

Завданнями освітньої галузі у закладах освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти, є подальший розвиток базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок на основі узагальнення й поглиблення знань про мову як суспільне явище, вироблення комунікативних умінь і навичок ефективного спілкування в різних життєвих ситуаціях.

Програма укладена відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), Державного стандарту початкової загальної освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 20. 04. 2011 р. № 462), концепції «Нова українська школа з урахуванням загальноєвропейської рекомендації до мовної освіти.

Підготовка з української мови спрямована на підвищення рівня грамотності, удосконалення культури мовлення, формування мовних і мовленнєвих компетентностей, активної громадянської позиції, розвиток особистості, її пізнавальних і творчих здібностей.

Програму вступного випробування з української мови розроблено на основі Закону України «Про загальну середню освіту» і державного стандарту базової і повної середньої освіти, а також з урахуванням чинних програм з української мови для загальноосвітніх навчальних закладів.

У процесі підготовки з української мови необхідно розв'язати важливі загальноосвітні, виховні й практичні завдання, а саме:

- виховання свідомого прагнення до вивчення української мови, почуття національної свідомості, що значною мірою сприяє підвищенню мотивації вивчення української мови;

- формування комунікативної, мовної, мовленнєвої, предметної, прагматичної, соціокультурної компетентностей на основі свідомого опанування мовної й мовленнєвої теорії;

- корекція орфографічної й пунктуаційної грамотності ;
- збагачення словникового запасу термінологічною лексикою та фразеологією.
- формування в молоді умінь й навички доцільного використання мовних засобів у

різних життєвих ситуаціях із дотриманням українського мовленнєвого етикету;

- виховування шанобливого ставлення до української мови як державної;
- свідомого опанування знань про українську мову (її лексичний склад, граматичну будову, текстотворчі ресурси як основи для формування мовних

та мовленнєвих умінь і навичок);

- вироблення потреби в постійному вдосконаленні рівня знань, культури мовлення.

Зміст програми з української мови

<i>Назва розділу</i>	Зміст мовного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки
<i>1. Фонетика. Графіка. Орфоенія. Орфографія</i>	<p>Основні випадки уподібнення приголосних звуків.</p> <p>Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування у-в, і-й. Правопис, літер, що позначають ненаголошені голосні [є], [и], [о] в коренях слів.</p> <p>Сполучення йо,ьо.</p> <p>Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів.</p> <p>Найпоширеніші випадки чергування приголосних звуків.</p> <p>Правопис великої літери.</p> <p>Лапки у власних назвах.</p> <p>Написання слів</p>	<p>Абітурієнт повинен уміти:</p> <p>Розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування у-в, і-й. Розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила</p>

<p>2.Морфологія 2.1.Іменник</p>	<p>Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Число іменників. Відмінювання іменників. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання й відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові. Кличний відмінок (у власних чоловічих та жіночих іменах)</p>	<p>Розпізнавати іменники; визначати належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; Правильно відмінювати іменники, відрізнати правильні форми іменників від помилкових.</p>
<p>2.2. Прикметник</p>	<p>Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати прикметники; утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників, повні й короткі форми якісних прикметників; відмінювати прикметники; відрізнати правильні форми прикметників від помилкових</p>
<p>2.3. Числівник</p>	<p>Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати числівники; відрізнати правильні форми числівників від помилкових; добирати потрібні форми числівників ; визначати сполучуваність числівників з іменниками; правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат</p>

<p>2.4. Займенник</p>	<p>Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Відмінювання займенників. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників</p>	<p>Розпізнавати й відмінювати займенники; відрізняти правильні форми займенників від помилкових, правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх, правильно утворювати й писати неозначені й заперечні займенники</p>
<p>2.5. Дієслово</p>	<p>Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на <i>-но, -то</i>). Безособові дієслова. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i>. Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки,</p>	<p>Розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова, визначати часи й способи дієслів; відрізняти правильні форми дієслів від помилкових; правильно писати особові закінчення дієслів</p> <p>Розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізняти їх від дієприслівників), визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприкметників від помилкових; дієприслівники, морфологічні, ознаки, синтаксичну роль; відрізняти правильні форми дієприслівників від помилкових; Розпізнавати визначати їхнє загальне значення, правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами. Розпізнавати прислівники, дієприслівниковими зворотами</p>

<p>2.6 Прислівник</p>	<p>Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -є, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу</p>	<p>Розпізнавати прислівники, визначати їхнє загальне значення, синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; відрізняти правильні форми прислівників від помилкових;</p>
<p>2.7. Службові частини мови</p>	<p>Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників. Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, ' парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови. Частка як службова частина мови. Правопис часток</p>	<p>Розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; правильно й комунікативно доцільно використовувати Розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; відрізняти сполучники від інших співзвучних частин мови; правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники. Розпізнавати частки; правильно писати частки</p>

<p>3. Синтаксис 3.1. Слово-сполучення.</p>	<p>Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення</p>	<p>Розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення</p>
<p>3.2. Речення</p>	<p>Речення як основна синтаксична одиниця. Грамматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень -за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); - за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); -за будовою (прості й складні); -за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); - за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); - за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); - за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів</p>	<p>Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи, за наявністю чи відсутністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю чи відсутністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертань</p>
<p>3.2.1. Просте двоскладне речення</p>	<p>Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком</p>	<p>Визначати структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення</p>

<p>3.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні</p>	<p>Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Обставина. Порівняльний зворот</p>	<p>Розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні; правильно розставляти розділові знаки при непоширеній прикладці</p>
<p>3.2.3. Односкладні речення</p>	<p>Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні)</p>	<p>Розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості односкладних</p>
<p>3.2.4. Просте ускладнене речення</p>	<p>Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки - непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому</p>	<p>Розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них</p>

<p>3.2.5. <i>Складне речення</i></p>	<p>Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення</p>	<p>Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченням. Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті. Правильно розставляти розділові знаки.</p>
<p>3.2.5.1. <i>Складносурядне речення</i></p>	<p>Єднальні, протиставні й розділові сполучники в складносурядному реченні. Смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні</p>	<p>Розпізнавати складносурядні речення, визначати смыслові зв'язки між частинами складносурядного речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні</p>
<p>3.2.5.2. <i>Складнопідрядне речення</i></p>	<p>Складнопідрядне речення, його будова. Головна й підрядна частини. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку в складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них</p>	<p>Розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними, відображати її в схемі складнопідрядного речення; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами. Правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні</p>

3.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	Замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
---	--	--

Зміст програми з української літератури

Зміст	Вимоги до рівня навчальних досягнень абітурієнтів
<p>Вступ</p> <p>ЛІТЕРАТУРА 70-90-х років ХІХ ст.</p> <p>Українська література др. пол. ХІХ ст. в контексті розвитку суспільства певного часу. Складні суспільно-політичні умови розвитку. Новий етап національно-визвольного руху, культурно-просвітницька діяльність «Громад». Періодичні видання. Розвиток реалізму, натуралізму, пізній романтизм. Розвиток поезії (прози, драматургії).</p>	<p>Уміти схарактеризувати в загальних рисах суспільно-політичні умови розвитку літератури цього періоду.</p>
<p>Іван Нечуй-Левицький</p> <p>«Кайдашева сім'я»</p> <p>Життя митця і його творчість як новий імпульс української літератури. «Кайдашева сім'я» – соціально-побутова повість-хроніка. Реалізм твору, сучасна актуальність проблеми батьків і дітей. Колоритні людські характери в повісті. Українська ментальність, гуманістичні традиції народного побуту й моралі. Утвердження цінностей національної етики засобами комічного.</p> <p>ТЛ: соціально-побутова повість, поглиблення поняття про реалізм.</p>	<p>Уміти розповісти про письменника, назвати його основні твори.</p> <p>Уміти визначити жанр твору, прокоментувати основну проблему, схарактеризувати образи-персонажі, засоби їх зображення. Уміти порівнювати образи дійових осіб, пояснювати авторську позицію, виокремлювати засоби комічного у творі, пояснювати їхню роль.</p>

Засоби змалювання комічного.	
<p>Панас Мирний (П. Рудченко) «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Життєвий і творчий шлях. Загальна характеристика творчості. Перший соціально-психологічний роман в українській літературі, свідчення великих можливостей у художньому дослідженні дійсності. Співавторство з І. Біликом. Широта представлення народного життя. Шлях Ничипора Варениченка: від правдошукацтва до розбійництва. Жіночі образи, ствердження народних поглядів на духовне здоров'я людини.</p>	<p>Знати про життя прозаїка, його основні твори. Знати і вміти коментувати сюжет роману. Уміти схарактеризувати образи-персонажі, зокрема Чіпку, пояснювати його поведінку психологічними чинниками. Визначати роль жіночих образів у творі, вміти розкрити їх. Уміти коментувати власне розуміння понять честі, справедливості, людської гідності й можливі способи їхнього ствердження.</p>
<p>Українська драматургія і театр 70–90-х рр. ХІХ ст. Від аматорських гуртків до професійного «театру корифеїв». Перші театральні трупи М. Кропивницького та М. Старицького , їхні провідні актори. Родина Тобілевичів та український театр. Розвиток драматургії: соціально-побутові та історичні драми й комедії М. Старицького, М. Кропивницького, Панаса Мирного та ін. Роль І. Франка у становленні національного професійного театру. Популярність «театру корифеїв» в Україні та за її межами. Перша народна артистка України Марія Заньковецька.</p> <p>Іван Карпенко-Карий (І. Тобілевич) «Мартин Боруля» Життєвий і творчий шлях. Жанрова різноманітність творів: трагікомедії («Сто тисяч», «Мартин Боруля»), сатирична комедія</p>	<p>Уміти розповісти, як і коли в Україні виникає «театр корифеїв», хто входив до його складу, про його популярність.</p> <p>Наводити конкретні приклади зв'язку українського театру з музикою.</p> <p>Називати авторів творів, написаних для професійного українського театру.</p> <p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху драматурга. Уміти визначити жанр драматичного твору. Знати зміст п'єси «Мартин Боруля», уміти розповісти про історичну основу твору. Уміти схарактеризувати головного</p>

<p>(«Хазяїн»), соціально-психологічна драма («Безталанна»). І. Карпенко-Карий і «театр корифеїв».</p> <p>Драматургічне новаторство письменника.</p> <p>Комедія «Мартин Боруля», її сценічна історія. Психологічна переконливість розкриття образу Мартина Борулі.</p> <p>Значення творчості І. Карпенка-Карого.</p> <p>ТЛ: поглиблення поняття про жанри драматичного твору.</p>	<p>героя, розуміти причини його особистої драми; інші персонажі п'єси. Визначити головний конфлікт твору. Уміти розкрити значення творчості І. Тобілевича для розвитку української драматургії.</p>
<p>Іван Франко</p> <p>Письменник, учений, громадський діяч. Багатогранність діяльності в українській культурі, її вплив на культурний і політичний розвиток України. Франко-перекладач. Значення творчості для розвитку української літератури, у пробудженні національної самосвідомості.</p>	<p>Знати життєву біографію митця, уміти окреслити основні сфери його багатогранної діяльності. Сформувати власне ставлення до І. Франка як багатогранну особистість.</p>
<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1910-х років</p> <p>Домінуючі особистісні чинники у світогляді людини на рубежі віків. Посилення зв'язку з культурою Європи, активні націотворчі процеси.</p> <p>Михайло Коцюбинський</p> <p>«Тіні забутих предків»</p> <p>Життя і творчість, гуманізм світогляду. Жанр новели у творчості М. Коцюбинського. Еволюція художньої свідомості: від просвітницьких орієнтацій і реалізму до модернізму. Значення стильового новаторства М. Коцюбинського для української літератури.</p> <p>Повість «Тіні забутих предків».</p> <p>Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю. Фольклорне тло твору. Образи й символи твору. Образи Івана та Марічки як втілення романтичної</p>	<p>Мати загальне уявлення про модерністські тенденції в українській літературі 1910-х років.</p> <p>Знати основні події життєвого і творчого шляху письменника. Уміти розпізнавати і характеризувати новелістичний твір. Мати уявлення про імпресіонізм у літературі та образотворчому мистецтві. Знати зміст повісті «Тіні забутих предків». Уміти пояснювати образи і символи твору, аналізувати образи Марічки та Івана, розкрити пантеїзм світобачення героїв, виражений через побут, звичаї, обряди, почуття, мораль. Уміти показати протиставлення реалій</p>

<p>ідеї незнищенності кохання.</p> <p>ТЛ: психологічна новела, «поезія в прозі», імпресіонізм.</p>	<p>життя внутрішньому світові душевно багатих натур.</p> <p>Пояснити роль образу природи у творі. Схарактеризувати мовний колорит повісті.</p>
<p>Ольга Кобилянська «Земля» Життя і творчість. Формування світогляду письменниці (вплив європейської культури, українського феміністичного руху). Її проза – модель раннього українського модернізму. Жанрові особливості, провідні теми та ідеї. «Земля» – психологічне трактування вічних проблем: людини і землі, злочину та кари. Модерністське трактування сакрально-містичного зв'язку людини із землею. Трагічна історія родини Федорчуків – новітня інтерпретація християнського мотиву братовбивства. Михайло і Сава – протилежні психологічні типи; Марійка та Івоніка – уособлення цінності народної моралі, Сава і Рахіра – духовної деградації. Глибокий психологізм і символізм твору як новаторство О. Кобилянської.</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху О. Кобилянської. Знати сюжет повісті «Земля». Уміти визначати основні проблеми твору, характеризувати образи-персонажі у їхньому порівнянні (Михайло, Сава, Марійка, Івоніка, Анна, Рахіра, Петро та ін.), аналізувати соціальні та біологічні фактори характеротворення, виділяти елементи детективного сюжету, пояснювати символіку твору (образ землі), пояснювати композиційно-характеротворчий принцип контрасту.</p>
<p>Василь Стефаник «Камінний хрест» Життя і творчість. Новаторство письменника. «Камінний хрест» – психологічне розкриття теми еміграції. Історична основа твору. Сюжетно-композиційні особливості. Трагічна подія – композиційний центр новел Стефаника. Драматизм конфлікту, емоційна загостреність зображуваного. Багатозначність символічних образів. Ідея нерозривної єдності Івана Дідуха з полем, рідною землею. Останній танець Івана Дідуха перед від'їздом з села як</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху письменника. Уміти прокоментувати зміст новели «Камінний хрест» як модерністського твору, пояснювати сюжетно-композиційні особливості, емоційно напружений драматизм ситуації. Схарактеризувати образ головного героя Івана Дідуха. Уміти розкрити історичну основу новели, пояснити</p>

<p>символ трагізму і розпачу прощання з рідним краєм. ТЛ: експресіонізм.</p>	<p>багатозначність символіки камінного хреста, горба, прізвища головного героя.</p>
<p>Леся Українка (Лариса Косач) Життєвий і творчий шлях. Роль родини, культурного оточення і самоосвіти у формуванні світобачення письменниці. Неоромантизм як основа естетичної позиції Лесі Українки. Драма-феєрія «Лісова пісня». Фольклорно-міфологічна основа сюжету. Символічність образів Мавки і дядька Лева – уособлення духовності і краси. Мати Лукаша й Килина – антиподи головній героїні Мавці. Симбіоз високої духовності і буденного прагматизму в образі Лукаша. Природа і людина у творі. Неоромантичне утвердження духовно-естетичної сутності людини, її творчих можливостей. Почуття кохання Мавки й Лукаша як розквіт творчих сил людини. Художні особливості драми-феєрії.</p>	<p>Знати основні віхи життєвого і творчого шляху письменниці. Уміти визначити основні проблеми, порушені в «Лісовій пісні», розкрити фольклорну основу сюжету, схарактеризувати образи. Порівнювати образи Мавки й Килини. Уміти показати на прикладах з тексту духовну бідність Килини й матері Лукаша, їхню меркантильність, байдужість до краси, природи, мистецтва. Розкрити красу глибокого почуття, антигуманність меркантильності та користолюбства. Висловити власні судження про життя і творчість Лесі Українки.</p>
<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1920-1930 рр. ВСТУП Складні суспільно-історичні умови розвитку української літератури ХХ ст., основні стильові напрями (модернізм, соцреалізм, постмодернізм). Українська література ХХ ст. як новий етап в історії національної культури. Стильове розмаїття мистецтва 1920-х років. Поняття «розстріляне відродження», домінування соцреалістичної естетики в 1930-ті роки.</p>	<p>Знати про історичні та суспільні умови розвитку літератури в ХХ ст., основні напрями, стильове розмаїття мистецтва 1920-х років. Називати основні літературні організації, угруповання 1920-х років. Знати і вміти розповідати про масові репресії письменників в 1930-ті роки, втручання влади в мистецький процес. Уміти пояснювати поняття «розстріляного відродження».</p>

<p>ТЛ: «розстріляне відродження».</p>	
<p>ПРОЗА Жанрово-стильове розмаїття. Нові теми, проблеми. Часткова ідеологічна заангажованість, її експериментаторські модерністичні пошуки, опертя на національну і європейську традиції. Зв'язок із поезією. Микола Хвильовий (М. Фітільов) «Я (Романтика)» Життєвий і творчий шлях. Провідна роль у літературному житті 1920-х років. Романтичність світобачення. Участь у ВАПЛІТЕ, у дискусії 1925-1928 рр. «Я (Романтика)» – новела про добро і зло в житті та в душі. Проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і обов'язком.</p>	<p>Знати про розвиток української прози 1920-х років, її представників. Розповідати біографію Миколи Хвильового, про його провідну роль у літературному житті 1920-х років. Пояснювати присвяту до новели. Розкрити символічність образу матері, проблему вибору між гуманізмом і фанатизмом. Уміти визначати жанр твору, відрізнити реальне та уявне в ньому, характеризувати образ ліричного «Я».</p>
<p>Юрій Яновський «Шаланда в морі» (з роману «Вершники») Творча біографія митця. Роман у новелах «Вершники». Ідея нетлінної вартості національних основ буття, спадковості поколінь, духовної пам'яті («Дитинство»). Ствердження високих загальнолюдських ідеалів вірності й кохання, відданості громадянському обов'язку («Шаланда в морі»).</p> <p>ТЛ: роман у новелах.</p>	<p>Знати творчу біографію письменника. Удосконалювати навички аналізу художнього твору, уміння пояснювати роль художніх засобів у ньому. Висловлювати своє ставлення до проблеми збереження своїх коренів, небезпеки їхньої втрати; до високих загальнолюдських ідеалів.</p>
<p>Остап Вишня (Павло Губенко) «Моя автобіографія» Трагічна творча доля українського гумориста, велика популярність і значення його усмішок у 1920-ті роки. Оптимізм, любов до природи, людини, м'який гумор як риси індивідуального</p>	<p>Знати про гумористичну, сатирично-викривальну традицію української літератури (фольклор, С.Руданський, Л.Глібов, І.Нечуй-Левицький, І.Карпенко-Карий,</p>

<p>почерку Остапа Вишні.</p> <p>ТЛ: усмішка.</p>	<p>В.Самійленко). Аналізувати усмішки, пояснювати їх жанрові особливості.</p>
<p>ДРАМАТУРГІЯ</p> <p>Розвиток національного театру («Березіль» Леся Курбаса, Харківський театр ім. І.Франка), драматургії 1920–1930 рр. (від ідеологічних агіток до психологічної драми).</p> <p>Микола Куліш</p> <p>«Мина Мазайло»</p> <p>Життєвий і творчий шлях митця. Зв'язок із театром Л.Курбаса. Національний матеріал і вселюдські, «вічні» мотиви та проблеми у п'єсах . Сатирична комедія «Мина Мазайло». Особливості сюжету. Розвінчання національного нігілізму, духовної обмеженості на матеріалі українізації (Мина, Мокій, дядько Тарас, тьотя Мотя). Сатиричне викриття бездуховності обивателів, що зрікаються своєї мови, культури, родового коріння. Драматургічна майстерність автора у створенні комічних характерів і ситуацій, у побудові діалогів та ремарок, у мовній характеристиці героїв.</p> <p>ТЛ: сатирична комедія.</p>	<p>Розуміти особливості розвитку драматургії й театру 1920-х років. Уміти розповісти про це, проводити аналогії з іншими явищами культури.</p> <p>Знати і вміти розповісти творчу біографію драматурга, про його зв'язок з театром Леся Курбаса. Знати і розуміти зміст п'єси. Розуміти умовність часу і місця дії у ній. Аналізувати п'єсу, визначати і коментувати проблеми, порушені в ній, характеризувати образи дійових осіб, засоби створення комічних ситуацій. Обговорювати актуальність проблем, порушених у п'єсах М. Куліша.</p>
<p>ЕМІГРАЦІЙНА ЛІТЕРАТУРА</p> <p>«Празька школа» української поезії та її представники.</p> <p>Іван Багряний (І.Лозов'ягін)</p> <p>«Тигролови»</p> <p>Основні віхи життя й творчості митця. «Тигролови» як український пригодницький роман. Проблема</p>	<p>Знати й уміти розповісти про історичні умови і функціонування української літератури за кордоном, про «празьку школу» української поезії та її представників.</p> <p>Знати основні віхи життя письменника, його творчість. Уміти коментувати зміст</p>

<p>свободи й боротьби за своє визволення. Жанрові особливості.</p>	<p>роману, визначати його жанрові особливості, характеризувати образи. Висловлювати своє ставлення до основних проблем, порушених у творі.</p>
<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА 1940–1950 рр. Участь українських письменників у Другій світовій війні. Активізація патріотичної тематики, героїчного пафосу, посилення філософічності в літературі цього періоду. Засилля соцреалізму в мистецтві повоєнного періоду. Олександр Довженко «Україна в огні», «Зачарована Десна» Відомий у світі кінорежисер, засновник поетичного кіно. Романтичне світобачення. Національні та загальнолюдські проблеми. Поєднання лірико-романтичного, виражального начала з публіцистикою, доля народу крізь призму авторського бачення і оцінки («Україна в огні»). Історія написання «Зачарованої Десни», автобіографічна основа, сповідальність оповіді. Поєднання минулого і сучасного. Два ліричні герої: малий Сашко і зріла людина. Морально-етичні проблеми, порушені в кіноповісті. ТЛ: кіноповість, публіцистичність.</p>	<p>Знати про літературу воєнного і повоєнного періоду .</p> <p>Знати творчу біографію митця, розуміти її трагізм. Знати тексти творів, розуміти особливості жанру кіноповісті, специфіку публіцистичного тексту. Уміти розповідати про Довженка-кінорежисера, основні події його творчого життя. Знати історію написання та опублікування «України в огні». Коментувати текст «Зачарованої Десни», визначати основні теми й мотиви, характеризувати образи-персонажі. Уміти пояснити роль пейзажу та засобів індивідуалізації героїв. Висловлювати власні міркування про творчу спадщину митця.</p>

<p>УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА другої половини XX – початку XXI ст. ПОЕТИ-ШІСТДЕСЯТНИКИ Українська література у другій половині XX ст. Нова хвиля відродження української літератури на початку 1960-х років. «Шістдесятництво» як явище культурологічне і соціальне. Його зв'язок із дисидентським рухом. Ідейно-стильове розмаїття, тематична і формотворча новизна. я люблю».</p>	<p>Знати і розуміти найголовніші тенденції розвитку української літератури в другій половині XX – початку XXI ст. Розуміти зв'язок українського дисидентського руху з явищем «шістдесятництва». Уміти з'ясувати зв'язок світогляду із творчістю, називати поетів-шістдесятників, давати загальну характеристику їхньої творчості.</p>
<p>Ліна Костенко Історико-фольклорна основа історичного роману у віршах «Маруся Чурай». Духовне життя нації крізь призму нещасливого кохання. Центральні проблеми: митець і суспільство, індивідуальна свобода людини. ТЛ: роман у віршах.</p>	<p>Знати про життя Ліни Костенко. Уміти схарактеризувати її творчість у порівнянні з іншими поетами. Уміти визначати жанр «Марусі Чурай», історично-фольклорну основу твору. Коментувати особливості сюжету, композиції. Словесно створювати образний портрет Марусі. Порівнювати цей образ із іншими, спираючись на приклади з тексту. Висловлювати своє ставлення до вчинків героїні, її морального вибору. Вивчити напам'ять: 1 вірш (на вибір).</p>
<p>ПРОЗА ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XX ст. Розвиток української прози. Її новаторські особливості. Олесь Гончар «За мить щастя», «Залізний острів» (із роману «Тронка») Загальна характеристика доробку О.</p>	<p>Мати уявлення про українську прозу другої половини XX ст. Розповідати про письменника. Уміти проаналізувати його твори, визначати жанр.</p>

<p>Гончара -романтика. Творчий злет у 1960-ті роки. Його громадянська і життєва позиція, роль у духовному відродженні нації.</p> <p>Краса і сила кохання як матеріал художнього осмислення. Узагальнений образ миті життя, філософія миті щастя людини («За мить щастя»). Новелазасторога «Залізний острів» (з роману «Тронка»). Символіка танку юних Віталіка і Тоні на розпеченій палубі затонулого крейсера (гуманістичні цінності під загрозою цивілізаційних процесів).</p>	<p>Пояснювати роль кольорової гама, прояви романтичного в стильовій палітрі новели «За мить щастя». Визначити провідну ідею, схарактеризувати образи-символи в новелі «Залізний острів».</p>
<p>Григор Тютюнник «Три зозулі з поклоном» Коротко про письменника. «Вічна» тема «любовного трикутника» в новітній інтерпретації. Образ любові як втілення високої християнської цінності, яка вивищує людину над прагматичною буденністю, очищає її душу. Зміщення часових площин як художній засіб. Роль художньої деталі в розкритті характеру, ідеї.</p> <p>ТЛ: художня деталь (поглиблено).</p>	<p>Розповідати про письменника. Пригадати його твори, вивчені раніше. Розвивати навички визначення теми твору, його жанру, визначення провідної думки, аналізу образів, художніх засобів, особливостей композиції. Висловлювати власні роздуми про поведінку героїв і проблеми, порушені в новелі.</p>
<p>СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА (огляд) Історико-культурна картина літератури кінця ХХ – початку ХХІ ст. (на шляху до нового відродження). Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, «Нова дегенерація», «Пропала грамота», «ЛуГоСад» та ін.). Творчість Г. Пагутяк, Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука, В. Слапчука та ін. Утворення АУП (Асоціації українських письменників).</p>	<p>Розуміти й уміти пояснити вияв постмодернізму в українській художній літературі останнього часу. Запам'ятати її найвідоміших представників. Засвоїти значення поняття постмодернізму.</p>

Література елітна і масова. Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 1990-х років, його риси. Сучасні часописи та альманахи. ТЛ: постмодернізм.	
---	--

**Критерії оцінювання навчальних досягнень абітурієнтів
з української мови**

Рівень	Бал		Характеристика складених студентами діалогів
Початковий (Бали цього рівня одержують абітурієнти, успіхи яких поки що незначні)	1	15	У абітурієнта виникають значні труднощі під час відповіді. Здебільшого він відповідає на запитання лише “так” чи “ні” або аналогічними уривчастими реченнями ствердного чи заперечного характеру.
		30	
	2	45	Абітурієнт відповідає на елементарні запитання короткими репліками, що містять недоліки різного характеру, але сам досягти комунікативної мети не може.
		60	
	3	75	Абітурієнт припускаючись помилок різного характеру. Мета досягається ним лише частково. Елементарні завдання виконує з допомогою екзаменатора
		90	
Середній (Балів цього рівня заслуговують абітурієнти, які досягли результатів за двома—чотирма показниками з нескладної теми, але за іншими критеріями результати поки що незначні.)	4	100	Абітурієнт виконує завдання з простої теми, в основному досягає мети, але відповідь не відзначаються послідовністю, доказовістю; трапляється чимало помилок у доборі слів, побудові речень тощо.
		106	
	5	113	Абітурієнт здатен відтворити матеріал, може виконати за зразком нескладні завдання, загалом досягає мети, проте допускає відхилення, знання його характеризуються стереотипністю, недостатньою різноманітністю і потребують істотної корекції тощо.
		119	
	6	125	Абітурієнт успішно досягає мети при виконанні не склад-них завдань, його пояснення загалом є змістовними, проте не вистачає самостійності суджень, їх аргумен-тації, наявна певна кількість помилок у мовному оформленні тощо. Аналізувати, порівнювати, узагальнювати здатен з допомогою екзаменатора.
		132	

Достатній (Балів цього рівня заслуговують абітурієнти, які самостійно, у цілому вправно за більшістю критеріїв виконали завдання, продемонстрували належний рівень знань, проте за деякими з критеріїв (від 2-х до 4-х) мають певні недоліки.)	7	138	Відповідь абітурієнта спрямовується на розв'язання поставленої проблеми, загалом є змістовною, набирає деяких рис невимушеності; з'являються елементи особистісної позиції щодо предмета обговорення, але ще є істотні недоліки (за 4-ма критеріями): невисокий рівень самостійності й аргументованості суджень, можуть траплятися відхилення від теми, помилки в мовному оформленні тощо.
	8	150	Абітурієнт загалом вправно виконує завдання, досягаючи мети, висловлює судження і певною мірою аргументує їх за допомогою загальновідомих фактів, намагається аналізувати, вдається до узагальнень. Відповідь дає повну, логічну, обґрунтовану, проте допускаються певні недоліки за кількома критеріями (3-ма).
	9	163	Абітурієнт самостійно дає відповідь з теми, демонструючи загалом достатній рівень вправності, добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених завданнях, уміє аналізувати й систематизувати, але є певні недоліки за 2-ма критеріями
Високий (Балів цього рівня заслуговують абітурієнти, які продемонстрували високий рівень знань, здатні аргументуючи свої думки з приводу проблемної теми, змогли зіставити	10	175	Абітурієнт має міцні знання, демонструє належний рівень підготовки, вміння формулювати думки, обґрунтовуючи власну позицію, виявляє вміння застосовувати набуті знання у практичній діяльності, проте за одним із критеріїв можливі певні недоліки.
	11	188	Абітурієнт переконливо й оригінально аргументує свою позицію при виконанні завдань, зіставляючи різні погляди на той самий предмет, володіє інформацією із запропонованої теми, розуміючи при цьому можливість інших підходів до обговорюваної проблеми.

різні погляди на той самий предмет	12	200	Абітурієнт має глибокі знання в межах запропонованих завдань, демонструє вміння застосовувати навички в стандартних та нестандартних ситуаціях, коротко, виразно, оригінально сформулювати свою думку, дібрати цікаві, переконливі аргументи на захист своєї позиції, у тому числі й з власного життєвого досвіду, зіставити різні погляди на той самий предмет; здатен змінити свою думку в разі незаперечних аргументів .
------------------------------------	----	-----	---